

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่องเบญจศีล สำหรับครูพระในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อสร้างและใช้ชุดการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่อง เบญจศีล สำหรับครูพระในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อศึกษาความคิดเห็นครูพระในโรงเรียนประถมศึกษา บนพื้นที่สูง เกี่ยวกับชุดการสอนและพฤติกรรมการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่อง เบญจศีล กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูพระ ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง จำนวน 2 รูป 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองเต่า ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนนักเรียน 19 คน เป็นชาย 7 คน หญิง 12 คน และโรงเรียนบ้านสันม่วง ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอถลางวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนนักเรียน 16 คน เป็นชาย 7 คน หญิง 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ได้แก่ ชุดการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่อง เบญจศีล สำหรับครูพระในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง 1 ชุด ใช้เวลาสอน 10 ชั่วโมง แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ชุดการสอน แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่อง เบญจศีล สำหรับครูพระในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการศึกษา

1. ได้ชุดการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง เบญจศีล สำหรับครูพระในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง จำนวน 1 ชุด ใช้เวลา 10 ชั่วโมง พร้อมทั้งคู่มือการใช้ชุดการสอน ซึ่งมีความเหมาะสมสำหรับครูพระสามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ผลการใช้ชุดการสอนพบว่า ครูพระมีพฤติกรรมการใช้ชุดการสอนที่เหมาะสม สามารถสอนได้ตามชุดการสอน มีการวางตัวในระหว่างการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม มีการวางแผนการสอนได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนตามแผนการสอน มีการแก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง ในขณะการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเรียนแล้วบรรลุตามวัตถุประสงค์

3. ครูพระมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนว่า

เนื้อหาที่ใช้ในชุดการสอน มีความเหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สำหรับสื่อการสอนนักเรียนให้ความสนใจสื่อการสอนที่เป็นกรณีตัวอย่างเป็นอย่างดี การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและผู้เรียน และครูพระสามารถนำชุดการสอน ไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้ การประเมินผลเนื้อหาที่สอนมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินและสามารถตอบจุดประสงค์การเรียนการสอนในแต่ละแผนได้ ครูพระได้เสนอแนะว่าควรยืดหยุ่นเวลาในบางกิจกรรม และควรเพิ่มสีสันในใบความรู้ให้นักเรียนเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการใช้ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นได้พบว่า ครูพระสามารถนำชุดการสอนที่สร้างขึ้นไปเป็นแนวทางในการสอนได้ สามารถทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในหลักเบญจศีลยิ่งขึ้น ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน พบว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ในแผนต่างๆ ได้และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ทุกแผนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และชุดการสอนมีความเหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานการสร้างชุดการสอนของชัยขงศ์ พรหมวงศ์ (อ้างใน จิตภา มีศิริ, 2553, หน้า 44) ว่าแนวคิดที่ 1 มีการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการศึกษาที่ให้อิสระในการเรียนรู้ของตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล และแนวคิดที่ 4 มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างครูกับผู้เรียนและผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม โดยนำสื่อการสอนและทฤษฎีกระบวนการกลุ่มมาใช้ประกอบร่วมกันกับผู้เรียน อีกเหตุผลหนึ่งอาจเป็นเพราะการนำเอาสื่อกรณีตัวอย่างที่เห็นภาพจริงในชีวิตประจำวัน มาเป็นกรณีศึกษาถ่ายทอดความรู้จากนามธรรมสู่รูปธรรมจนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในหลักเบญจศีลเบญจธรรมได้สอดคล้องกับทศนา แจมมณี (2551, หน้า 362) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริงและตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาจากคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้ชุดการสอนของครูพระในการใช้ชุดการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่องเบญจศีล ผลพบว่าครูพระสามารถนำชุดการสอน ไปเป็นแนวทางในการสอนได้ เมื่อ

นักเรียนเรียนรู้แล้วมีพฤติกรรมการเรียนรู้ตอบสนองต่อชุดการสอนเป็นอย่างดี จากผลการเรียนของนักเรียน นักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทุกแผนการสอนสอดคล้องกับสุริยัน เรือนวงศ์(2552) ได้ศึกษาการสร้างชุดการเรียนการสอน เรื่อง การประดิษฐ์ถาดใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และ อัยฎงก์พร มหายศนันท์ (2547) ได้ศึกษา การสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนเรื่องประเพณีท้องถิ่นของเรา สำหรับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านเป่าวิทยาการ จังหวัดเชียงใหม่ผลการศึกษาพบว่าชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนได้

ครูพระได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนไว้ด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนครูพระให้ความคิดเห็นว่าเป็นเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จึงนับได้ว่าการประพาดิตนตามหลักเบญจศีลเป็นกรอบในการควบคุมความประพฤติของนักเรียน สอดคล้องกับ สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2549, หน้า 140) ได้กล่าวไว้ว่า เบญจศีล เป็นข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม การรักษาปกติตามระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติจากการเว้นจากความชั่ว ข้อปฏิบัติในการฝึกหัดกายวาจาให้ดียิ่งขึ้น ความสุจริตทางกายวาจาและอาชีพ ข้อปฏิบัติในการควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน

สื่อการสอนที่นำมาเป็นสื่อกรณีตัวอย่างสร้างความสนใจให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีทักษะทางด้านการศึกษาวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหา จากเหตุการณ์ต่างๆเมื่อตนเองต้องพบปัญหาเหล่านั้นในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับทิสนา แคมมณี (2551, หน้า 364) ได้กล่าวถึงข้อดีของการใช้กรณีตัวอย่างไว้ว่า เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และการคิดแก้ไขปัญหาช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่ก้าวขึ้น

กระบวนการจัดการเรียนการสอนทำให้ครูพระมีการเตรียมตัวในการจัดการเรียนการสอน และศึกษาอย่างจริงจังและได้สอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการสอนได้ดี เช่นการมอบหมายงานบางชิ้นงานที่นักเรียนมีทักษะทางด้านการศึกษาข้ออ้างจึงมีการมอบหมายให้นักเรียนทำนอกเวลา เป็นต้น

การนำชุดการสอนไปใช้ ซึ่งครูพระไม่เคยสอนในลักษณะที่มีแบบแผนมาก่อนการจัดกระบวนการเรียนการสอนในชั่วโมงแรกๆไม่เป็นธรรมชาติของตนเอง เมื่อได้สอนในแผนการสอนคือไปทำให้ครูพระมีทักษะการสอนที่ดีขึ้นตามลำดับประสบการณ์สอนของครูพระทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุดการสอนเป็นชุดการสอนที่เข้าใจง่ายมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้ครูพระสามารถนำไปเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนได้จริง

การวัดและประเมินผล ครูพระได้แสดงความคิดเห็นว่าเนื้อหาที่ได้จัดการเรียนการสอน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ อาจเป็นเพราะว่าเมื่อได้ดำเนินการจัดเรียนการสอนแล้ว เมื่อประเมินนักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ทุกแผน

ดังนั้นการพัฒนาชุดการสอนดังกล่าวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการที่จะแก้ไขปัญหาและช่วยให้ ครูพระสอนเรื่องเบญจศีลเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. ก่อนจัดการเรียนการสอนครูพระควรมีการศึกษาชุดการสอนอย่างน้อย 1 สัปดาห์ เพื่อความสะดวกในการเตรียมความพร้อมและการวางแผนในการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
 2. การใช้ชุดการสอนควรมีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบท และทักษะการทำงานของนักเรียน เช่น การคิดวิเคราะห์ ให้มีการยืดหยุ่นเรื่องระยะเวลาในการทำงาน
- ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป
1. ควรพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมในหัวข้ออื่นๆหรือกลุ่มสาระอื่นๆ
 2. การสร้างชุดการสอนเพื่อใช้กับโรงเรียนบนพื้นที่สูงควรใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่อมัลติมีเดีย เนื่องจากบริบททางสังคมไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน